

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. lapkričio 7 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2023/0233 (NLE)

14010/23
ADD 1

COEST 549
POLCOM 231

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas:	ES IR UKRAINOS ASOCIACIJOS KOMITETO PREKYBOS KLAUSIMAIŠ SPRENDIMO dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimo 8 skyriaus XXI-A priede išdėstyto 1 etapo įgyvendinimo palankaus įvertinimo projektas
----------	--

I PRIEDĖLIS

PROJEKTAS

**ES IR UKRAINOS ASOCIACIJOS KOMITETO
PREKYBOS KLAUSIMAIŠ
SPRENDIMAS Nr. .../2023**

... m. ... d.

**dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos
bei jų valstybių narių
ir Ukrainos
asociacijos susitarimo 8 skyriaus XXI-A priede išdėstyto
1 etapo įgyvendinimo palankaus įvertinimo**

ASOCIACIJOS KOMITETAS PREKYBOS KLAUSIMAIŠ,

atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą¹, ypač į jo 153 straipsnį,

¹ ES OL L 161, 2014 5 29, p. 3.

kadangi:

- (1) Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimas (toliau – Susitarimas) buvo pasirašytas 2014 m. birželio 27 d. ir įsigaliojo 2017 m. rugsėjo 1 d.;
- (2) Susitarimo preambulėje pripažįstamas Ukrainos įsipareigojimas laipsniškai suderinti savo teisės aktus su Sąjungos teisės aktais, laikantis Susitarime nustatytų gairių, ir veiksmingai juos įgyvendinti, taip prisidedant prie laipsniškos ekonominės integracijos ir Ukrainos politinės asociacijos su Sąjunga stiprinimo;
- (3) kaip nustatyta Susitarimo 154 straipsnyje, Šalys susitaria laipsniškai ir vienu metu veiksmingai ir abipusiškai atverti savo viešųjų pirkimų rinkas;
- (4) pagal Susitarimo 153 straipsnio 1 ir 2 dalis Ukraina užtikrina, kad jos esami ir būsimi viešųjų pirkimų teisės aktai būtų laipsniškai suderinti su Sąjungos viešųjų pirkimų *acquis*. Toks teisės aktų derinimas atliekamas nuosekliais etapais, kaip nustatyta Susitarimo 8 skyriaus XXI-A priede (Institucinės reformos, teisės aktų derinimo ir patekimo į rinką orientacinis tvarkaraštis) (toliau – XXI-A priedas) pateiktame tvarkaraštyje;

- (5) pagal Susitarimo 153 straipsnio 2 dalį kiekvieno etapo, nustatyto 8 skyriaus XXI-A priede , įgyvendinimą vertina Asociacijos komitetas prekybos klausimais. Atlikus šį vertinimą, Komiteto sprendimu etapo įgyvendinimas gali būti įvertintas palankiai;
- (6) Susitarimo 8 skyriaus XXI-A priede nustatyti reikalavimai, kuriuos Ukraina turi įvykdyti įgyvendindama 1 etapą;
- (7) po Rusijos karo prieš Ukrainą pradžios, remdamasi Ukrainoje galiojančia karine padėtimi, Ukraina karinės padėties laikotarpiui nutarimais nustatė laikinąsias viešųjų pirkimų teisės aktų taikymo išimtis. 1 etapo įgyvendinimo, kaip išdėstyta XXI-A priede, vertinimas grindžiamas Ukrainos įsipareigojimu panaikinti laikinąsias viešųjų pirkimų teisės aktų taikymo išimtis per 90 dienų nuo karinės padėties teisinės tvarkos Ukrainoje nutraukimo arba panaikinimo dienos,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Dėl to, kaip Ukraina įgyvendino 1 etapą, kaip išdėstyta Susitarimo 8 skyriaus XXI-A priede, pateikiamas palankus įvertinimas, grindžiamas šio sprendimo priede pateiktomis priežastimis.

2 straipsnis

Šis sprendimas priimtas airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų, vokiečių ir ukrainiečių kalbomis; visi tekstai yra vienodai autentiški.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta ...

Asociacijos komiteto prekybos klausimais vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

Sekretoriai

Ukrainos vardu

...

ES vardu

...

PRIEDAS

Pagal Susitarimo 8 skyriaus XXI-A priedą įgyvendinant 1 etapą turi būti įvykdyti šie reikalavimai:

- (1) įgyvendintos šios Susitarimo nuostatos:
 - a) 150 straipsnio 2 dalis,
 - b) 151 straipsnis ir
- (2) Susitarimo 152 straipsnyje numatytas susitarimas dėl reformos strategijos.

1a reikalavimas

Dėl 1a reikalavimo Susitarimo 150 straipsnio 2 dalyje nustatyta: „Vykdama institucijų reformas, Ukraina visų pirma paskiria:

- a) už ekonomikos politiką atsakingą centrinę vykdomąją įstaigą, kuriai pavesta užduotis užtikrinti nuoseklią politiką visose su viešaisiais pirkimais susijusiose srityse. Tokia įstaiga lengvina ir koordinuoja šio skyriaus įgyvendinimą ir vadovauja teisės aktų derinimo procesui;

- b) nešališką ir nepriklausomą įstaigą, kuriai pavesta peržiūrėti perkančiųjų organizacijų arba subjektų sprendimus sudaryti sutartis. „Nepriklausoma“ reiškia valdžios instituciją, kuri yra atskirta nuo visų perkančiųjų organizacijų ir ekonominių operacijų vykdytojų. Turi būti nustatyta galimybė šios įstaigos priimtus sprendimus peržiūrėti teisme.“

Susitarimo 150 straipsnio 2 dalies a punkto reikalavimas įvykdomas Ukrainos įstatymu Nr. 114-IX dėl Ukrainos viešųjų pirkimų įstatymo ir tam tikrų kitų Ukrainos teisės aktų dėl viešųjų pirkimų gerinimo pakeitimų (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas), kurį Ukrainos parlamentas priėmė 2019 m. rugsėjo 19 d. ir kuriuo iš dalies keičiamas 2015 m. gruodžio 25 d. Ukrainos įstatymas Nr. 922-VIII dėl viešųjų pirkimų.

Centrinė vykdomoji įstaiga, kuriai pavesta užduotis užtikrinti darnią politiką ir jos įgyvendinimą visose su viešaisiais pirkimais susijusiose srityse, yra „įgaliotoji įstaiga“.

Viešųjų pirkimų įstatymo 7 straipsnyje apibrėžta įgaliotoji įstaiga, atsakinga už valstybės viešųjų pirkimų politikos reglamentavimą ir įgyvendinimą pagal Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytus įgaliojimus.

Viešųjų pirkimų įstatymo 9 straipsnyje nustatytos šios pagrindinės įgaliotosios įstaigos funkcijos:

- (1) parengti ir patvirtinti teisės aktus, reikalingus Viešųjų pirkimų įstatymui įgyvendinti ir valstybės politikai viešųjų pirkimų srityje reglamentuoti;
- (2) analizuoti viešųjų pirkimų sistemos veikimą;
- (3) ne vėliau kaip metų, einančių po ataskaitinių biudžetinių metų, balandžio 1 d. parengti ir pateikti Ukrainos Aukščiausieji Rada, Ukrainos ministrų kabinetui ir Audito Rūmams metinę ataskaitą, kurioje pateikiama viešųjų pirkimų sistemos veikimo analizė (dėl kiekybinių ir vertės rodiklių, susijusių su viešųjų pirkimų procedūromis ir dalykais, konkurencijos lygiu, skundų skaičiumi) ir apibendrinta informacija apie kontrolės viešųjų pirkimų srityje rezultatus. Metinė ataskaita skelbiama oficialioje įgaliotosios įstaigos svetainėje;
- (4) apibendrinti viešųjų pirkimų praktiką, įskaitant tarptautinę praktiką;
- (5) tirti, apibendrinti ir skleisti geriausią tarptautinių viešųjų pirkimų praktiką;
- (6) užtikrinti įgaliotosios įstaigos interneto portalo ir įgaliotosios įstaigos informacijos išteklių veikimą;

- (7) tvarkyti įgaliotosios įstaigos informacijos išteklių turinį;
- (8) palaikyti ryšius su visuomene viešųjų pirkimų sistemos tobulinimo klausimais;
- (9) organizuoti susitikimus ir praktinius seminarus, skirtus viešųjų pirkimų klausimams;
- (10) vykdyti tarptautinį bendradarbiavimą viešųjų pirkimų srityje;
- (11) rengti ir patvirtinti šiuos dokumentus:
 - pavyzdinius konkurso dokumentus;
 - pavyzdines taisykles dėl įgalioto asmens;
 - pavyzdinius konkurso komiteto nuostatus;
 - pavyzdinę pirkimo objekto apskaičiuotosios vertės nustatymo metodiką;
 - pavyzdinę gyvavimo ciklo sąnaudų nustatymo metodiką;
 - pirkimo objekto nustatymo procedūrą;
 - viešųjų pirkimų informacijos skelbimo tvarką;

- preliminarųjų sutarčių sudarymo ir įgyvendinimo tvarką;
 - pasiūlymo užtikrinimo formą ir reikalavimus;
 - įgaliotų asmenų testavimo organizavimo tvarką;
 - formalių klaidų sąrašą;
- (12) teikti bendras rekomendacijas dėl viešųjų pirkimų teisės aktų taikymo;
- (13) nemokamai teikti rekomendacinio pobūdžio konsultacijas per įgaliotosios įstaigos informacijos išteklius;
- (14) bendradarbiauti su viešaisiais subjektais ir pilietinės visuomenės organizacijomis siekiant užkirsti kelią korupcijai viešųjų pirkimų srityje;
- (15) informuoti visuomenę apie viešųjų pirkimų politiką ir taisykles;
- (16) suteikti ir panaikinti leidimus naudoti e. platformas;
- (17) nagrinėti prašymus paskirti ir (arba) įsteigti centralizuotas viešųjų pirkimų organizacijas;

- (18) kartu su kitomis institucijomis parengti gaires dėl viešųjų pirkimų ypatumų įvairiuose sektoriuose ir paskelbti šias gaires įgaliosios įstaigos informacijos ištekliuose.

Įgaliosios įstaigos vaidmenį atlieka Ukrainos ekonomikos ministerija, visų pirma Viešųjų pirkimų ir konkurencijos politikos departamentas. Išsami Viešųjų pirkimų ir konkurencijos politikos departamento struktūra, pareigos ir užduotys nustatytos Viešųjų pirkimų ir konkurencijos politikos departamento nuostatuose.

Kalbant apie Susitarimo 150 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytą reikalavimą, pagal 2021 m. vasario 5 d. Specialiojo įstatymo dėl Ukrainos Antimonopolinio komiteto (toliau – AMCU ir AMCU įstatymas) Nr. 1219-IX pakeitimą AMCU, kaip skundų nagrinėjimo institucija, įsteigia skundų dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjimo komisiją (komisijas) (toliau – komisija) ir vykdo kitus Viešųjų pirkimų įstatyme, peržiūrėtame 2001 m. sausio 11 d. Ukrainos ekonominės konkurencijos apsaugos įstatyme Nr. 2210-III ir AMCU įstatyme nustatytus įgaliojimus.

AMCU yra valstybės įstaiga, turinti specialų statusą. AMCU – tai nepriklausoma institucija, kontroliuojama Ukrainos prezidento ir atskaitinga Ukrainos Aukščiausiąjai Rada. Šis nepriklausomumas teisės aktų lygmeniu užtikrinamas atitinkamomis Ukrainos viešųjų pirkimų įstatymo ir AMCU įstatymo nuostatomis.

Kiekvieną komisiją turėtų sudaryti trys asmenys, įgalioti nagrinėti skundus dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų.

2021 m. balandžio 1 d. AMCU priėmė reglamentą Nr. 9-pp dėl skundus dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjančių komisijos narių atrankos ir skyrimo konkurso procedūros patvirtinimo, pagal kurį skundus dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjančius komisijos narius (toliau – komisijos nariai) skiria AMCU pirmininkas. Pagal AMCU įstatymą komisijos narys skiriamas septynerių metų kadencijai, bet ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės.

Komisijos nariams taikomi korupcijos prevencijos srities teisės aktuose nustatyti reikalavimai ir apribojimai, o peržiūrėtas 2015 m. gruodžio 10 d. Ukrainos valstybės tarnybos įstatymas Nr. 889-VIII netaikomas. Komisijos nariai nėra Ukrainos vyriausybės, teisėkūros institucijos ar prezidento tarnybos nariai ir nėra joms pavaldūs. Pagal AMCU įstatymo 6-1 straipsnį komisijos narys, kuris yra su apeliacinio skundo dalyku susijęs asmuo arba perkančioji organizacija, negali dalyvauti nagrinėjant tokį skundą ir priimant su juo susijusį sprendimą, o tokio skundo nagrinėjimo ir sprendimo dėl jo priėmimo laikotarpiu jį pakeičia kitas komisijos narys, kurį skiria AMCU pirmininkas, arba toks skundas gali būti perduotas nagrinėti kitai komisijai.

Komisijos narius skiria AMCU pirmininkas, atlikęs specialų patikrinimą, numatytą peržiūrėtame 2014 m. spalio 14 d. Ukrainos įstatyme Nr. 1700-VII dėl korupcijos prevencijos.

Komisijos sprendimai priimami AMCU vardu ir yra privalomi.

AMCU sprendimus galima apskųsti per 30 dienų nuo jų paskelbimo elektroninėje viešųjų pirkimų sistemoje dienos.

Remiantis 2021 m. birželio 3 d. Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų Ukrainos įstatymų dėl veikimo sistemos ir viešųjų pirkimų srities skundų procedūrų tobulinimo pakeitimo įstatymo Nr. 1530-IX baigiamosiomis ir pereinamojo laikotarpio nuostatomis, naujos nuostatos dėl AMCU įgaliojimų nagrinėti skundus dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų ir komisijos (komisijų) veikimo turėtų įsigalioti jos (jų) įsteigimo dieną.

2022 m. vasario 24 d. prasidėjus Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą, AMCU laikinai sustabdė skundų dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjimą. 2022 m. balandžio mėn. apeliacinė institucija buvo visiškai atkurta.

2023 m. vasario 13 d. AMCU pirmininko įsakymu Nr. 79-BK buvo paskelbta įdarbinimo į laisvas komisijos narių pareigas procedūra, kuri šiuo metu vykdoma laikantis Skundus dėl viešųjų pirkimų teisės aktų pažeidimų nagrinėjančių komisijos narių atrankos ir skyrimo konkurso procedūros reikalavimų.

1b reikalavimas

Dėl 1b reikalavimo, kaip nustatyta Susitarimo 151 straipsnyje, sudarydamos sutartis Šalys laikosi to straipsnio 2–15 dalyse nustatytų pagrindinių skelbimo, sutarčių skyrimo ir teisminės apsaugos standartų. Tie pagrindiniai standartai tiesiogiai pagrįsti Sąjungos viešųjų pirkimų *acquis* nustatytais viešųjų pirkimų taisyklėmis ir principais, įskaitant nediskriminavimo, vienodų sąlygų, skaidrumo ir proporcingumo principus.

Pagal Viešųjų pirkimų įstatymą viešųjų pirkimų procedūros Ukrainoje vykdomos laikantis šių principų:

- (1) sąžininga konkurso dalyvių konkurencija;
- (2) kuo didesnis išlaidų taupymas, veiksmingumas ir proporcingumas;
- (3) atvirumas ir skaidrumas visuose viešųjų pirkimų proceso etapuose;
- (4) konkurso dalyvių nediskriminavimas ir vienodas požiūris į juos;

- (5) objektyvus ir nešališkas pasiūlymų vertinimas ir sutarčių skyrimas;
- (6) korupcinės praktikos ir piktnaudžiavimo prevencija.

Viešųjų pirkimų įstatyme numatyta, kad vidaus ir užsienio konkurso dalyviai, nepriklausomai nuo jų nuosavybės formos ir verslo teisinės struktūros, viešųjų pirkimų procedūrose dalyvauja vienodomis sąlygomis.

2021 m. gruodžio 16 d. priimtu Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimu, t. y. Ukrainos įstatymo dėl viešųjų pirkimų pakeitimo įstatymu Nr. 1977-IX, kuriuo siekiama sukurti vietos pramonės darnaus vystymosi ir modernizavimo išankstines sąlygas, nuo 2022 m. 10 metų laikotarpiui nustatyti laikini vietinio turinio reikalavimai dėl žaliavų, medžiagų, agregatų, blokų, dalių, sudedamųjų dalių ir sudedamųjų gaminių, darbų, paslaugų ir kitų aspektų. Šie reikalavimai netaikomi viešiesiems pirkimams, kuriems taikomos 2016 m. kovo 16 d. Ukrainos įstatymo Nr. 1029-VIII dėl Ukrainos prisijungimo prie Viešųjų pirkimų susitarimo nuostatos, taip pat kitų Ukrainos tarptautinių sutarčių, kurias yra patvirtinusi Ukrainos Aukščiausioji Rada, nuostatos dėl viešųjų pirkimų. Taigi šie vietinio turinio reikalavimai netaikomi Europos Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojų (nesvarbu, ar jie yra įsisteigę Ukrainoje) pasiūlymams arba pasiūlymams, susijusiems su Europos Sąjungos kilmės gaminiais, paslaugomis ar darbais.

Nuo 2016 m. rugpjūčio 1 d. dauguma viešųjų pirkimų procedūrų Ukrainoje vyksta tik per e. viešųjų pirkimų sistemą „Prozorro“. Visa informacija apie viešuosius pirkimus, įskaitant konkurso dokumentus, kuriuose išdėstyti viešojo pirkimo dalykui ir konkurso dalyviams taikomi reikalavimai, skelbiama e. viešųjų pirkimų sistemoje.

Pirkimo objektai apibrėžiami nacionalinėje klasifikacijoje „Bendras viešųjų pirkimų žodynas“ DK 021:2015 (BVPŽ), kuris yra pritaikytas prie ES bendro viešųjų pirkimų žodyno. BVPŽ tikslas – standartizuoti viešųjų pirkimų objekto aprašymą, kad būtų užtikrintas didesnis skaidrumas ir veiksminga konkurencinė aplinka.

Kvietimo pareikšti susidomėjimą ir pasiūlymų pateikimo terminai nustatyti Viešųjų pirkimų įstatyme ir skiriasi priklausomai nuo viešųjų pirkimų procedūros:

- skelbiant atvirą konkursą – ne mažiau kaip 15 dienų, jei apskaičiuotoji vertė neviršija toliau nurodytų nustatytų ribų, ir bent 30 dienų, jei jos viršijamos;
- skelbiant konkurencinio dialogo procedūrą – ne mažiau kaip 15 dienų, jei apskaičiuotoji vertė neviršija toliau nurodytų nustatytų ribų, ir bent 30 dienų, jei jos viršijamos;
- skelbiant ribotą konkursą – ne vėliau kaip likus 30 dienų iki dokumentų, pateiktų kvalifikacinei atrankai, gavimo termino.

Minėtos ribos yra 133 000 EUR prekėms bei paslaugoms ir 5 150 000 EUR – darbams. Jei apskaičiuotoji viešųjų pirkimų vertė viršija ribas, skelbimas apie viešųjų pirkimų procedūrą taip pat turi būti skelbiamas elektroninėje viešųjų pirkimų sistemoje anglų kalba.

Viešųjų pirkimų įstatyme reikalaujama, kad viešųjų pirkimų sutartys būtų skiriamos skaidriai, laikantis iš anksto paskelbtų kriterijų ir taisyklių. Informacija apie konkurso laimėtoją pateikiama e. viešųjų pirkimų sistemoje. Konkurso nelaimėję dalyviai per e. viešųjų pirkimų sistemą gali prašyti perkančiosios organizacijos pateikti informaciją apie laimėjusio dalyvio pateiktą pasiūlymą, įskaitant jo pranašumus, palyginti su jų pačių pasiūlymais, ir perkančioji organizacija į tokį prašymą turi atsakyti per penkias dienas.

Po Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą pradžios, remiantis Ukrainoje galiojančia karine padėtimi, karinės padėties laikotarpiui nutarimais buvo nustatytos laikinosios viešųjų pirkimų teisės aktų taikymo išimtys, be kita ko, susijusios su viešųjų pirkimų procedūromis, konkurso dalyviams nustatytais reikalavimais ir viešaisiais pirkimais gynybos srityje. 1 etapo įgyvendinimo, kaip išdėstyta XXI-A priede, vertinimas grindžiamas Ukrainos įsipareigojimu panaikinti laikinąsias viešųjų pirkimų teisės aktų taikymo išimtis per 90 dienų nuo karinės padėties teisinės tvarkos Ukrainoje nutraukimo arba panaikinimo dienos.

2 reikalavimas

Kaip išdėstyta Susitarimo 152 straipsnyje, 1 etapo antrajam reikalavimui įvykdyti, kaip nustatyta XXI-A priede, būtina patvirtinti veiksmų planą.

Susitarimo 152 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad prieš pradėdama laipsniškai derinti teisės aktus, Ukraina Asociacijos komitetui prekybos klausimais pateikia išsamų Susitarimo IV antraštinės dalies 8 skyriaus įgyvendinimo veiksmų planą, į kurį įtrauks tvarkaraščius ir etapus. Tą veiksmų planą, kuris pagal Susitarimą turi atitikti 8 skyriaus XXI-A priede nustatytus etapus ir tvarkaraščius, įtraukiamos visos reformos, susijusios su teisės aktų derinimu su Sąjungos *acquis* ir institucinių gebėjimų stiprinimu.

2016 m. vasario 24 d. Ukrainos ministrų kabinetas nutarimu Nr. 175-p priėmė Viešųjų pirkimų sistemos reformos strategiją (veiksmų planą). Asociacijos komitetas prekybos klausimais savo 2018 m. gegužės 14 d. sprendimu Nr. 1/2018 pateikė palankią nuomonę dėl išsamaus 8 skyriaus įgyvendinimo veiksmų plano.
